

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA.

ADMINISTRACIÓ
 Y
 REDACCIÓ
 CARRÉ NOU DE S. FRANCESC
 núm. 27, pis 2.^{on}
 BARCELONA.

PERIÒDIC SATÍRIC, HUMORÍSTIC, IL·LUSTRAT Y LLITERARI.

PREU DE SUSCRIPCIÓ.

FORA DE BARCELONA

cada trimestre

ESPANYA, 9 rals.

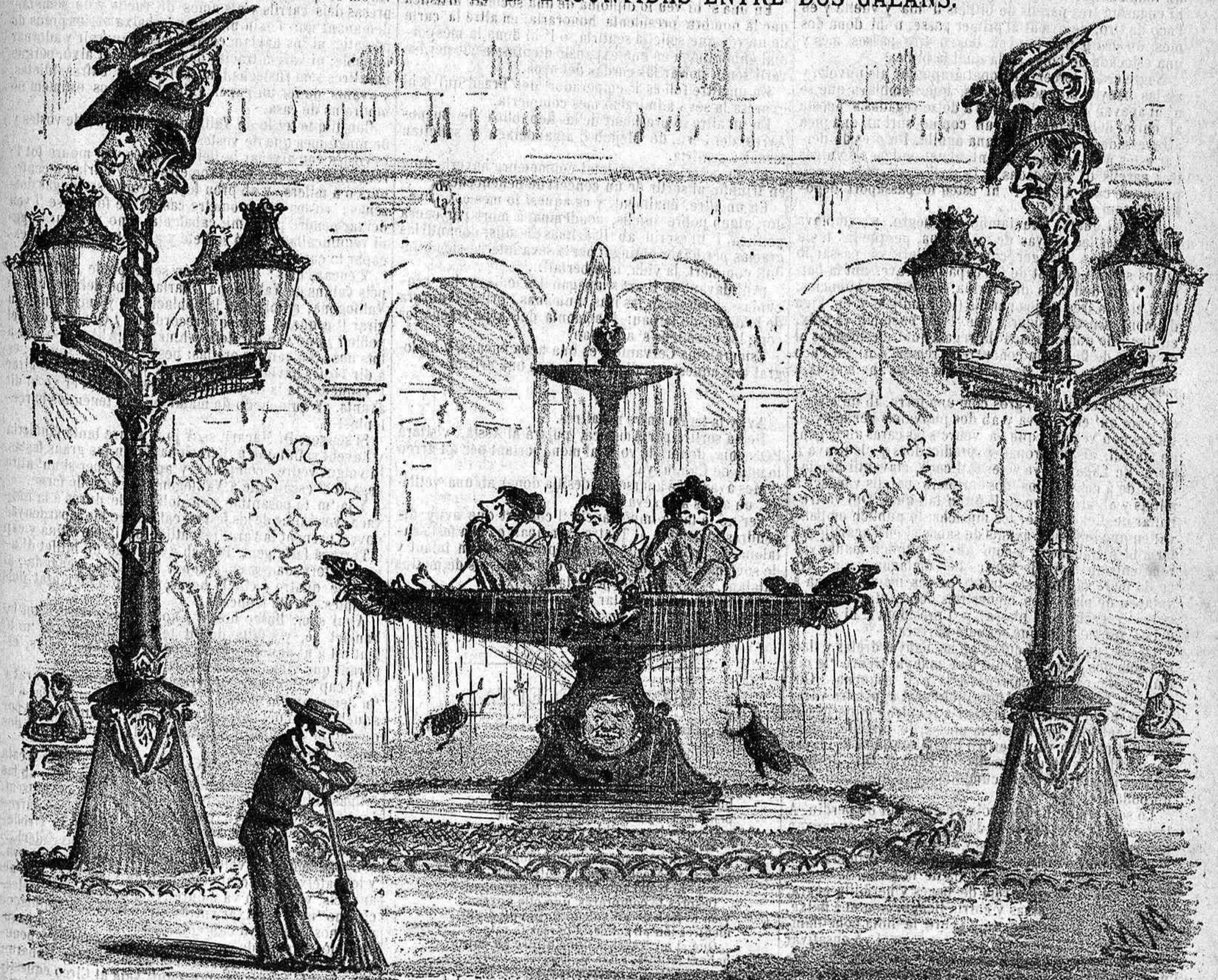
CUBA Y PUERTORICO, 10.

ESTRANGER, 15.

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA.

2 CUARTOS CADA NÚMERO PER TOT ARREU.

LAS TRES GRACIAS AVERGONYIDAS ENTRE DOS GALANS.

ELLS:—¡Quinas gracias tan tronadas! Qué raquíticas! ¡Qué deixadas! ¡Y aixó qu' es festa major!....

PLASSA DE TOROS.

Revista de la quarta corrida de abono verificada en la tarde del dimecres 24 setembre.

¡Sempre será andalús, l'andalús del Clot! ¿Qué 's creuen que está malalt? ¡Cál Ni 'ls mils. Se n' ha anat de Barcelona y perquè dirian que se 'n ha anat? Per no veure las festas.

Al anarse 'n vá deixarme una targeta y una carta: una targeta pels toros y una carta encarregantme la revista de la corrida que havia de ser diumenje y vá ser dimecres ¡Quina pluja més fecunda! Ja no sols surten bolets quan plou: a la Plassa de toros dessota de cada bolet de palla ó de feltre, hi havia un espectador.

Vaig á darlos la revista á la catalana, es á dir ab pocas paraulas: plassa plena, sol calent, presidencia de un regidor ja entrat en anys, un tal Sr. Perecaula. Surt la quadrilla fent las corresponsents pamplinas, cau la clau, s'obra 'l quarto fosch y 's presenta 'l primer toro, més gros que una conductora de mobles, ab las banyas obertas com la porta d' un pis després d' haverlo robat, y de tres colors: blanch de la panxa, negre de l' esquena y vert de las ancas. L' hi posan sis sinapismes, descambia tres pessetas lllisas, l' hi clavan tres parells de refilandos; y en Lagartijo, després de un trasteig de mestre, ne clava una y 's queda curt, un' altre curta també, una fonda y atravessada; un escabeig á mitjas y un' altre á plom, que 'l ploma.

Lo segon era negre com una sotana: duya las banyas ab honra, porque las duya molt altas: salta la barrera, se passeja pèl corraló passant per sobre de las portas: torna á saltar demostrant desitjos de veure la corrida desde 'ls tendidos, y per últim s' aficiona al ferro, rebent los set pecats capitals, ni més ni menos. Tres menestrals se 'n van á la quadra, ab lo mocador de pita fora de la butxaca; n' arreplega un de descuidat y l' hi vuida tot lo dipòsit de la palla. Recelós com un fondista que 's creu que las festas serán magres, l' hi engastan tres parells de bitllets d' ida y vuelta y en Paco de Oro, desarmat al primer passe, n' hi dona dos més, un *fica y treu* bunyol; dos ó tres passes més y una estocada de boig, ab la qual fá bitllas.

Negre era 'l tercer, aficionat á apuntar als núvols, y ab las banyas tant adelantadas, que semblava que se n' hi anavan totas solas. Fins á dotze vegadas s' acosta al cuuro dels gánguils y un cop ne surt ab una pica atravessada al clatell com una agulla. Després de deixar estés á un pobre cessant, atmet vulgas no vulgas tres parells d' arrecadas, y Lagartijo, després de nou passes de ca 'l Ample, l' hi estén lo passaport degollantlo com un anyell.

Aném al quart, que també era negre, y semblava que dugués las banyas de mala gana, porque las tenia molt caigudas. Llauer com un bailari, vá passar lo temps saltant davant de las capas y atravesant la barrera. Pren deu cops de barrina, sense conseqüencias; l' hi clavan tres mitjos parells (tot á mitjas) y en Figa de moro, sense considerar que 'l seu enemich vá coix, en lloca de una crossa, l' hi regala quatre estocadas al ós y una de final. Un concurrent regala á n' en Paco una petaca de palla. De palla havia de ser: no mereixia més que palla.

Lo quint era negre, gros com una torra, ab un clatell de frare qu' encantava y ab dos punyets per banyas. En las nou vegadas que vá veure's las caras ab la gent de caball, alsava tronas y predicadors y 'ls tirava á terra. En Lagartijo vá voler fè 'l caca, clavantli banderillas de á cuarta: los dos primers parells van ser á mitjas y ab prou feynas; l' últim tal qual. Qui vá treballar de debó van ser los músichs: lo públich empenyat en que bufessin, avants de saber si en Lagartijo ho faria bé ó malament, y com que 'l públich mana, varem tenir un' hora de música ben malaguanyada. Are en la mort vá lluhirse: tretze passes magnos y una á volapeu de pistò. Los menestrals del sol tiran barrets, gorras y gechs á la plassa, y 'l president l' hi concedeix l' orella, y lo que segueix darrera.

Lo sisé, negre, coll curt y ab las banyas dretas y llargas com dos espasas. Tenia una manya; treure 'ls picadors de caball y carregarse 'ls á l' esquena. ¡Oh! ¡Sort de la capa de 'n Lagartijol Posat á pendre varas de quarto en quarto vá arribar á reunirne mitja pesseta deixant tres sombras á la plassa; lo president dormia y 'l públich vá advertirli que ja era hora de clavar banderillas, y ab dos parells, en Paco de Oro, després de tres passes y cap més compliment vá degollarlo com un pollastre.

Lo seté era de Lafitte, roig, petitó, ull de perdiu. A las onze picas vá dir faba. Ja era hora. L' hi enganxan quatre parells de pendatxos y en Rafel, després de tretze passes sense distreure's, l' aplana á la primera estocada, guanyant la segona orella de la tarde.

L' octau duya capa roja de pagés y hermillas negra, tenia las banyas baixas y corria lleuger com una fletxa. Com que ja fosquejava, vaig veure la lidia com llampechs entre tenebras, y si no recordo mal vá ensalivar dotze vegadas, deixant tres pells á l' arena y enviante un' altra al canyet caminant per ella mateixa, porque encara no havia acabat la corda. Ab dos parells y mitj vá anarse 'n ab lo sobresalient, que vá desferse 'n ab una dirigida de costat; pero eficás. En Lagartijo vá

escabexarlo, y aixis vá acabar la cosa, deixant al públich satisfet y alegre.

La corrida vá tenir varios incidentes nous y divertits: tothom vá treballar, com si volguessin preparar l' entrada del dia següent, y quan tothom desfilava, brillava al cel la mitja lluna.

Cap toro vá necessitarla.

ANTONET.

ESMERALDINA CERVANTES.

Es una nena encare, porta mitj mon recorregut, y al só de l' arpa ha recullit per tot arréu obsequis, aplausos, distincions, profit y honra.

Ella ha nascut per l' art y 'l practica ab tot lo sagrat entusiasme de un ángel.

Los reys la nombran concertista de Cámara; los presidents de las repúblicas americanas la distingeixen nombrantla ciutadana del seu país.

Lo mateix pseudónim que porta es fill, la primera meytat, del primer poeta de nostre sigle, Victor Hugo, que vá voler commemorar d' aquest modo, á l' Esmeralda, la simpática protagonista de sa inmortal novela «*Nostra Senyora de Paris*». La segona meytat vá posarli una reyna, llavors desterrada y avuy ausent d' Espanya, que vá voler commemorar al primer geni de la nostra literatura.

Y ab lo nom d' Esmeraldina Cervantes, la Srta. Clotilde Cerdá y Bosch, la nostra simpática paisana ha recorregut las principals ciutats de Europa y América, sent l' honra de Catalunya y l' admiració dels amants de la música.

* *

Esmeraldina Cervantes té un album preciós. Cada plana tanca per ella un recort de gloria.

En una s' hi véu lo diploma de una societat artistica que la nombra presidenta honoraria; en altre la carta de un rey que solicita sentir-la, ó l' hi dona la més cordial enhorabona en una expansió d' entusiasme per haverli sentit polsar las cordas del arpa.

En un altre full es l' emperador del Brasil qui l' hi expresa la seva admiració més complerta.

En un altre lo president de la República de Buenos Ayres, del Perú, de Méjich l' aplaudeixen y solicitan tornar á sentir-la.

En un altre, una societat commemora haverla duta en triunfo, al sortir de un concert de beneficencia.

En un altre, finalment, y es aquest lo més cotovedor, algun pobre infelís, condemnat á mort per causa politica, l' hi escriu ab llágrimas als ulls, donantli las gracias per haver obtingut per la seva intercessió un indult complet, la vida, la llibertat!...

¡Ah! davant de l' art s' apagan los odís y las renunciás; se sossegan las iras humanas, brilla l' aurora de la ditxa, de la pau: l' armonia del arpa serena los cors; los enemichs s' abressan.

Esmeraldina Cervantes es una nena encare, y ha lograt tots aquests prodigis, porque es una artista.

* *

Avuy la tenim entre nosaltres.

Demá sortirá per América, pujará al Assia, visitarà l' Oceania, donará la volta al mon, portant per tot arréu lo nom de Catalunya.

Mes avants de anarse 'n, desitja donar ab una vetllada, un adios á la seva patria.

Per xó té tanta importancia 'l concert que avuy divendres se celebra al Teatro Principal: es una festa catalana. L' artista donará novas probas de son talent y de son amor á Catalunya. Una de las pessas de motius catalans, está composta per ella mateixa.

Aném donchs á tributar un aplauso á una artista que honra tant y tant á la nostra terra.

P. DEL O.

SONET—RECEPTA

PERA CELEBRAR FESTAS Y FIRAS ENCARA QUE NO HI HAJI QUARTOS.

S' agafan quatre amichs que sense penas buscant tres péus al gat passan l' estona; pendrás l' Ajuntament de Barcelona y ab vara d' agutzil ben bé ho remenas.

Ab papé retallat farás cadenas, tres porrons d' aquella aygua que es tan bona porque vá asegurarlo 'n Fontrodona mes jo hi trobo animals de totas menas,

Despres te comprarás una olla nova y en lo foch de un volcan bulli vuit dias mentres tan ab concerts passas lo rato.

Que si no 't surt la lluna dintre un cova habent fet totas estas ximplerías, pots tenir festas bonas y barato.

L. D.

CARTA DE UN VIHI DE VALLFOGONA.

Sr. D. Macari Esquilat.

Barcelona.

Vallfogona 25 Setembre de 1879.

Molt apreciable Sr. meu: Ja torno á sè aquí casa, á Vallfogona de Riu-corp, aquí entre mitj d' aquestos cafres, d' aquestos salvatjes, d' aquestos zulús, com deyan vostés los periodistas, al ocuparse dels vehins de Vallfogona.

Hi arribat, ó més ben dit hi fugit de la ilustrada capital del Principat, com vostés van fugir del nostre poble llavors de las festas del Rector: hi fugit pels mateixos motius que vostés, porque al primer cop d' ull ja hi vist que aixó de las festas no era res més que una ensarronada.

¡Ira de bet sentada! ¡Y quin modo de matar pussas tenen los barcelonins!

Un' altra vegada ja poden riure's dels salvatjes de Vallfogona, porque no som tant *enllustrats* per saber que cosa es un certámen, haventlo prèus per una comedia, en la qual los actors per compte de representar y di 'l paper de cor, lo llegian, y encare ab una véu tant baixa, que semblava que tots s' haguessin espantat, y que 'l susto 'ls hagués gelat la paraula dintre de las barballeras.

Ja poden riure's dels cafres de Vallfogona, porque de manavam algú que fés las forsas y passés la corda.

Ja poden riure's dels zulús de Vallfogona porque exigiam que 's complís un programa que no l' haviam fet nosaltres, en lo qual se 'ns prometian castells de foch, cabalgatas, una loa ó un sainete, y tot' una pila de diversions bonas y barato.

Al cap de vall nosaltres no eram iniciadors de la cosa, sino espectadores: nosaltres miravam y no haviam promès res, y ni tant siquiera vá obrirse aquí una suscripció, ni 's vá nombrar cap comissió de vehins, ni varem fer posar res als diaris, ni varem anar á las empresas dels carrils y als amos de ruchs y de someras, demanant que fessin una gran rebaixa en los prèus de passatje, ni 'ns haviam compromès á guarnir y adornar lo poble; ni varem tractar de fer res de tot aixó, porque nosaltres som rústechs, ignorants, zulús, cafres, idiotas, y avants de fer un paper ridicul més nos estimém no moure'ns de casa.

Consti que tot lo de Vallfogona vá ser fill de vostés y de ningú més que de vostés.

Vostés van aixecar la llebra, vostés van moure tot lo rebombori, vostés van prometre que vindrian á centenars ó á milers, y ab prou feynas varen ser dugas dotzenas: vostés van prometre castell de foch y se 'l van deixar pendre pèl camí; cabalgata, y no van dur trages ni requincallas; loa ó sainete y als actors los hi vá escapar lo carril!...

Y encare més: mentres van ser al poble, brindavan pels vehins de Vallfogona, parlavan bé dels vehins de Vallfogona, admiravan la població... y encare no van girar l' esquena ¿no se'n recordan? ¿Qué van dir del poble? ¿qué van dir dels vehins?... ¡Ah! massa que á tots nos xiulavan las orellas: pestes, burlas, xansas; es á dir vostés havian fet tot lo mal, y encare no van girar l' esquena, ja 's treyan lo mort de sobre. Per xó hi dit avants. ¡Y quin modo de matar pussas tenen los barcelonins!

Si senyor, D. Macari, sí. Y jo al veure tanta fanfárria y havent sabut que á Barcelona feyan las grans festas, hi volgut veure, comparar y apendre, per si un' altra vegada s' escau que á Vallfogona tinguém de ferne.

Y ja 'm té posantme una dotzena de duros á la butxaca, vestintme de las festas, calsantme las espadenyas novas, prenent la vara, respallantme la barretina y cap á Tárrega falta gent. Prench á Tárrega un bitllet d' anada y tornada, y encaixonat com una arengada, al cap de quatre ó cinch horas, arribo á la ciutat dels comptes..... de Moncada.

Aquí som: busco hostal y no 'n trobo. Vostés tot ho han fet bé, y á falta de lliit tenen pedrissos. Ja 'm té sent nit á n' aquella plassa que hi ha tantas voltas, esperant que vinga algú á divertirme.

Al cap de un' hora ja arribava un fulano mal carat y 'm demanava la cédula. Si no que ja han agafat á n' aquell fulano del carrer de la Paloma, hauria tingut por que no m' haguessin confós ab ell. Com que tots dos som del mateix poble!

Un sereno després estava empenyat en durme á cala ciutat, veyent que no podia despertarme, porque ab las fatigas del camí, feya uns ronchs que ni un bútem. Junt ab un municipal, van ficarme dintre de un carre-tó, y vaig despertarme ajegut sobre una estora y rodejat de cinch ó sis borratxos... Jo que soch aygader!...

L' endemá vaig voler veure la missa de campanya, y lo mateix que 'l castell de foch de Vallfogona. era als anuncis, y no se 'n vá moure: vaig anarme 'n á la Mercé y no 'm van deixar entrar á l' iglesia: á Vallfogona al menos tothom vá cabrehi: vaig anar á las 12 á la repartició de pans de ca 'l Bisbe, y ja eran dats y benehits; á la tarde vaig anar als toros, y vaig trobarme que no s' hi entrava sino pagant; vaig al Circo eqüestre y 'm surten ab lo mateix; corro á varios teatros é igual per tot arréu. Per últim vá fosquejant: havia vist á la

Rambla una espècie de globos blancs colocats de manera que semblaven forchs de sevas....

Tots eren encesos, menys alguns qu' estaven apagats. Si á Vallfogona tinguessim gas, jo l' hi asseguro que també ho fariam. Y aquí 'l poble, aquests globos no 's perderian, com diu que s' han perdut á Barcelona, perquè aquí serem tot lo que voste vulga.... pero aquí no s' hi crien ratas d' aquestas que 's menjan lo cristall.

Ja estava casi enlluernat, quan vaig tenir la hora tonta. Serian cosa de las nou del vespre y m' estava guaytant, allá al Plá de la Boqueria, com desde un terrat feyan la llanterna mágica. Sortian quadros de pala-cios, castells, passeigs, rius y montanyas: se fonian los uns y 'n sortian d' altres. D' en tant en tant s' hi estampaven lletras, anunciant, barrets, máquinas de cusí y paper de fumar.

Jo, com un babau, m' hi estava encantat, no donant-me'n compte.

¿No veuen? si 'ls que van venir per las festas del poble haguessin dut una llanterna mágica d' altra manera hauria anat la cosa!

Tot d' un plegat sento una fredor á la planta del péu, com si trepitjés glás. Miro, y 'm veig ab lo péu dret descalsat. ¿Ahont es l' espartenyá? Tururut dotsa-horas. Miro, y ¡mala reingra de dell! me trovo sense calsons, sense mitjons ab la cama nua, ab lo péu descals...

—¡Jesús, Maria, Joseph!... exclamo, tot justament la cama dreta, allá hont hi tenia tot lo méu capital, dugas cinquenas... ¿Com s' explica aixó?...

—Mestre, 'm diu un que tenia al costat, ja 'us han pulit: aquí 'ls lladres son molt llatins...

Pot contar, D. Macari, quin disgust! Vaig quedarme ab un péu descals y sense un quarto. Per fortuna tenia 'l bitllet de tornada, que si no, consideri voste mateix, si estava bé per tornarme'n á péu, no més que ab una espartenyá!

Ah! Sempre més me 'n recordaré: lo qu' es per treure diners no hi ha com los barcelonins; are per fer festas, millors encare ván ser las de Vallfogona que las de vostés. Un' altre cop, vagin á enganyar á la seva dida, y lo qu' es á Barcelona, no hi torno jo may més: fins tinch por que si m' enviava 'ls quartos perquè no 'm robesin, m' obririan lo ventre per treureme'ls, sense sentirme'n.

Passihobe: saludí á l' esposa, fassi un petó als nens y mani de son S. S.

q. b. s. m.

PAU RONSAI.

FRAGMENT DEL LLIBRE INÉDIT

MIL Y UN ACUDITS

PER J. DERN.

Un sócio vá aná á la fonda y després de haber dinat crida, y diu ab molt descaro que no portaba un sol ral. Lo fondista per no perdrel y no volguent se estafat diu:—Que es voste?—Soch dentista. —Pues arrenquim un caixal.

Si a'gú matès á sa sogra de segú l' duyan al pal. —¡Matéu un llop y 'us premian! —¿Quina bestia fá més mal?

Vels: hi aquí que lo rellotje un pillo 'm nava á robar y li vaig dir dantli un tanto —¡oua l' pan y deja l' ral.

Avuy per demá que 'm mori á la Ignés ho deixo tot. —¿Es dona de molt bon tracte? —Es lo tracte de tothom.

—Encar no arriba l' diumenje t' has begut fins l' ultim ral. —¡Bè dona per 'xó no eridis, també dórmu hasta 'l dimars.

La Quimeta, ma cambra, es prima com un forch d' alls no pesa res, y 'ls ho juro, no me la puch carregar.

—No 's moguin, no s' incomodin nosaltres per tot cabréim (Un senyó de setze arrobas ab la senyora y cinch nens.)

Diu alabantse l' Enrich de tenir la dona maca: —Sempre voltada d' amichs tenim la nostre morada.

En lo carrer de la Lleona y en la taberna assentat un tunante per fe llástima diu caritat demanant: —Soch un pare de família que á mos fills no puch dar pá. —¿Perqué esteu á la taberna?

—¡Hi reso, es la Catredal!

—¿Me deixaré quatre dures? —No Lluis no 'n porto cap. —Bè per mí no dugui pressa quan pugui ja me 'ls daré.

—No t' pensessis pas Anita, que 'm caso ab tú pèls diners; 'M caso perquè t' estimo y t' estimo perquè 'n tens.

No sols no podré pagarlo sino que hauré de quebrar. —M' ho hagués dit avants de fiarli —No me 'n vaig enrecordar.

Tot fent esses un borratxo y ab una paret topant: —Vosté no 'm trenqui 'l respecte fassi son camí y en paus

Tú Riteta molt t' assembles al célebre Cascabel, ell s' muda tots los trajés y tú fás tots los papers.

—No t' fiquis ahont no t' demanan, (Me deya un dia l' méu pare) Jo vaig ficarme á Sant Jaume y 'm van casá ab la Tomasa.

—Tinch un cosí de la dona que está molt agraviat, pues cada dia 'm ve á veure y no m' hi pot trobá may.

Un borratxo que s' ajeya en lo carré; va dí aixís: —Qui ben servit estar vulgui que s' fassi ell mateix lo lilt.

Vaig comprá un ruch á un gitano y alabantme l me digué —Que l' dia de Sant Antoni 'l burro daba un tortell.

ESQUELLOTS.

En la caricatura inaugurém los candelabros de la Plassa Real, que son la vergonya de las tres gracias de ferro colat

Y com que ja hém adquirít la costum de ser expléndits, los hi doném ademés un' altra escena de las festas de Vallfogona, lo certámen literari, dibuix degut al aplaudit Pellicer

La vigilia de la Marcé varem publicar un Suplement de *La Esquilla* ab un auca de la festa major de Barcelona molt ben dibuixada, y ben escrita; mal nos está el dirho, si no l' han vista, comprintla.

—¿Que s' han fet dels globos de la Rambla de Sant Joseph?

Un concejal: —Home, jo crech que ab l' escalfor de la llum se ván fondre. ¿Qué no veu qu' eran *glassats*?

Las flors matxucadas que hi ha á la Rambla han dat lloch á molts ditxos y á molts suposicions.

Hi ha foraster que jurava y perjura haverlas vistas al seu poble, durant la festa major, adornant l' embalat.

De manera que aixó ha fet creure que l' Ajuntament ne te la propietat y algun altre l' us de fruit.

Ja es cert alló que diuen: «No hi ha flor sense espina.»

Diumenje vinent, corrida de novillos. Forman la quadrilla una colla de noys, coneguts ab lo nom de «*Los niños de Córdoba*.» També la tauromáquia té la seva música del porvenir.

Durant las festas l' *Esquilla de la Torratxa* ha rebut varias invitacions, y aixó ha fet que no pogués quedar bé ab tothom.

Primera: Gran fábrica d' objectes de zinc, llaua, ferro, y llautó de 'n Serramalera, Abadal y Alemany, tres senyors que en la lutxa del treball y de la producció 's proposan fer la guerra al estranjer y l' hi fan ab éxit. Si volen veure 'ls fruits de sas victorias no tenen més que passarse pèl portal de l' Angel y entretenirse davant de la botiga d' aquets senyors. Veuran objectes preciosos, molt ben acabats, y en quan á preu, no hi ha més remey, los estrangers ja poden desarse.

En la fábrica establerta en lo carrer del Consell de Cent hi funcionan máquinas molt enginyosas y un personal molt inteligent.

Finalment los Srs. Serramalera etc., ván celebrar las festas, obsequiant á mil pobres ab un pá y un llumet; y als individuos de la premsa y demés convidats

ab un ápat servit pèl café Nou, que ja 'ls dich jo que en aquest establiment saben tots los secrets de la cuina.

* * * Segona: Argenteria del Sr. Bonnin, carrer de Fernando: senzilles y elegancia en lo decorat, y gran riquesa de joyas al aparador.

Tercera: Sederia del costat: molt bon gust artístich en lo decorat de la botiga: als aparadors estanterias y armaris, demanin tot lo que vulga.

Quarta: (Sense moure 'ns del carrer de Fernando) Café inglés: molt ben montat, molt elegant, casi diria aristocrátich, y situat en un lloch que no n' hi ha cap més. Billars al entresuelo. Servey exquisit.

* * * Quinta: Sombrereria de Palau, carrer d' Espalter: reforma á la botiga, y un aparador ample, espayós y ben provehit. Hi ha barrets per tots los gustos.

* * * Sexta: Cerveceria de Londres: reforma important en l' establiment y un servey á la altura dels primers establiments del género: preus molts módichs.

* * * Séptima: Un kiosko de ferro construit per Miquel Coch manyá del Poble Sec y pintat per en Marco, instalat en la Plassa de Junqueras.—Ausias March. Es elegant, produheix molt bon efecte, y té una pila d' accessoris sumament enginyosos. Creyém que no será l' únich que 's construheixi.

* * * Y octava: Cassino del Centro: local grandios, molt ben adornat, un concert escelent, y un dinar de prínceph.

Totas aquestas invitacions las vaig rebre en un mateix dia, y com que 'ls periodistas no tenim estómach de avestrús, dispensin los que no ns' bajan vist la cara. Indirectament me n' hi enterat, y dich lealment lo que me 'n sembla.

Y un' altra vegada, fassin lo favor de no venir tots ab un plegat, sino, més aviat nos matarian los convits que 'l fiscal d' imprenta.

Al Circo eqüestre s' hi han estrenat dos nous artistas: Madame Olga Guerra y Mr. Robinson.

La Madame es un jamonet dols, y treballa sobre del caball ab aplom y seguretat.

En Robinson fá jochs malabars y equilibris dalt de caball, de manera que alguns l' hi han tret per motiu: «*En Trewey de caballeria*» Lo públich l' hi dona bona abundancia de aplausos y se 'ls mereix, y encare 'n conquistaria més, si 'l caball que monta anés més segur.

Hém de dir la veritat: los nous candelabros de la Plassa Real, construhits á Barcelona é ideats per un fill de Reus, son suntuosos. Davant d' ells las tres gracias de ferro colat, construhidas al estranjer, se cubreixen de rovell.

Entre 'ls adornos, al péu, casi sobre 'l pedestal de mármol hi ha tres guirnalas y dintre d' ellas un festó en forma de V.

Un preguntava: —¿Qué voldrán dir aquestas tres véns? —Y responia un altre: —Significan *Vo, vonich y varato*.

Lo Sr. Fontrodona ja ha tornat de Carlsbad. Ha fet bé: sense ell casi no hauriam tingut festas. ¡Qué digan lo que vulgan! Homes com lo senyor Fontrodona, *omplan molt*.

Han sortit los nanos; pero no 'ls gegants. La gent alta s' ha quedat tancada al quarto fosch. Algú atribueix aquesta falta á que 'ls gegants no tenen vestit. Suposan altres que l' Ajuntament no té quartos per pagarlo.

Jo crech que aixó obeheix á un' altra idea. Las festas ab los gegants, haurian sigut *gegantescas*, y aquí de lo que 's tracta es de fer una festa de nanos.

Un foraster després d' admirar las iluminacions de la Rambla, s' adona del rétol de una camiseria, y 'l llegeix, confegint, de la següent manera:

¡Cá-miseria! Y luego exclama: —¡Ay, ay! Després de cremar tanta llum, encare 's queixan y diuen que tenen miseria. Que vinguin al méu poble.

Durant las iluminacions de la Rambla, vá desapareixe una pila de rellotjes. —Sembla impossible que te l' hajis deixat pendre, l' hi deyan á un robat; ab tanta llum.

Resposta: —Es que aquella llum no fá claror per nosaltres, sino pèls lladres.

QÜENTOS.

Un anglès vá envenenarse; van agafar al seu criat, y 'l jutje l'hi preguntava:

—Com s'enten? Tú vas veure com se revolcava per terra y no vá venirte l'idea de socorre'l.

—Jo me 'n hauria guardat pla bé?

—Per quin motiu?...

—Jo l'hi diré; com qu'era tant capritxós, al veure'l revolcarse per terra, jo 'm figurava que ho feya per passá 'l temps.

—¿Quina te'n pensas, are Saladrigas? preguntavan á un jove que tenia la pretensió de trobar lo moviment continuu, la direcció dels globos y altres invents.

—Estich buscant una mena de cigarros que pugan titolar-se; «Cigarros fenix».

—¿Y això?

—Jo 't diré: lo fenix es un aucell que renaix de las sèvas cendras: jo busco un cigarro que fassa 'l mateix.

—¿Qué tens en aquell recò d'escriptori?... ¿Quin quadrot tant dolent!...

—Acóstalhi, mira la firma: es d'en Fortuny.

L'altre acostants'hi:

—Y tens rahò. Es un Fortuny autèntich! ¿Quin quadrot més preciós!..

Manera de matar micos.

Si volen acabar de una vegada ab tots los micos de un desert, hi envian un regiment de tropa, armats tots los individus ab un sabre de ressort, d'aquells que sembla que atravessen lo cos y no fan mal. Fan l'actitut de suicidarse, deixan estar per allí terra sabres de debò y desfilan.

Com que 'ls micos tenen l'instint de imitarho tot, per imitar als soldats, agafan lo sabre y 's suicidan.

TRENCA-CAPS.

XARADAS.

I.

Es costosa la dos tres,
per poguerne sortir airosa,
que se'imposa la total
de festes de Barcelona.
S' en portarán dos primera
tots los que vingan dels pobles,
á veure las nostras firas
dignas de un poble de fora.

XATO.

II.

Tres quatre gran dos quanta es
que ab gran anhel jo l' hu dos;
y per cert hi fora espos.
al dos cinch, si ella volgués.

CANARI.

MUDANSA.

A la Rambla hi haurá tot,
y gens de tot no hi haurá
y un tot tot si sentirá
que mourá gran esbalot.

FIGUIS.

ENDEVINALLA.

Me necessitan los circuls
las voltas y los violins
y fins si volen fer festes
tenen de acudí en á mí.

NASGROS.

CONVERSA.

—¿Que tal hermosa?

—Adeu aixirit

—Ahont vas tan corrents

—Es que m'espera la que acabem de dir.

SEGUREIX.

CAVILACIÓ.

¿Quina nació es la que no fá gaire que s' ha casat?

XARAMI.

COMBINACIO NUMÉRICA.

Substituir los pichs ab números que sumats vertical, horizontal y diagonalment donguin un total de 48.

J. FERRET.

GEROGLIFICH.

DDPI
LLAALL
D. Carlos D. Enrique.

VVTIALAL

Ordi arros

UN PILOT DEL MASNOU.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN L' ULTIM NÚMERO.

1. XARADA 1.ª—Estimada
2. IDEM 2.ª—Maria
3. SINONIMIA.—Serra
4. ANÀGRAMA.—Firas, rivas, frais.
5. CONVERSA.—Onofre
6. TRENCA-CLOSCAS.—Barceloneta
7. COMBINACIÓ NUMÉRICA.—1 7 6 4

4 6 7 1

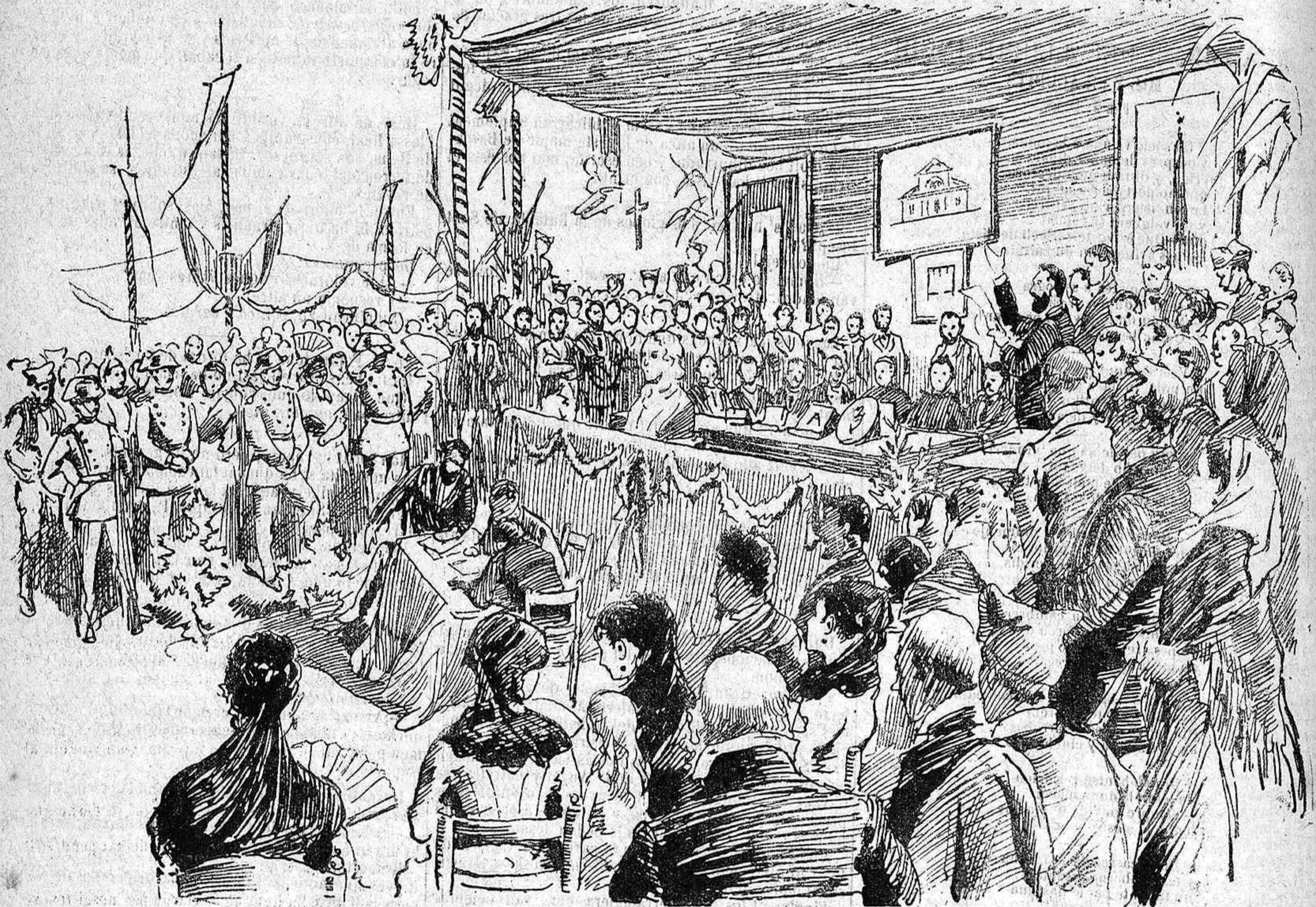
7 1 4 6

6 4 1 7

8. GEROGLIFICH.—Més casta mal viurer que bon viurer.

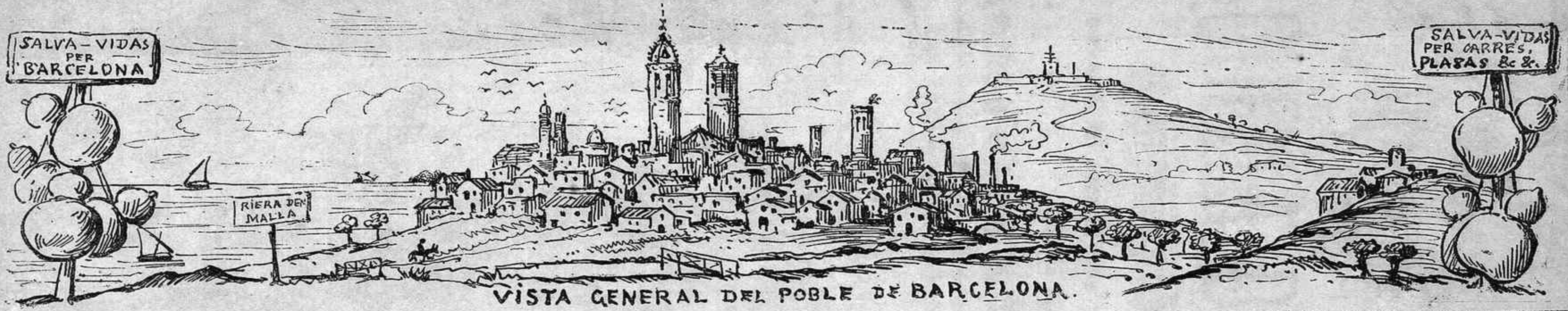
Barcelona: Imp. de Lluís Tasso, fill, Arch del Teatro, 21 y 23.

LAS FESTAS DE VALLFOGONA.

Certament literari.

SUPLEMENT À LA ESQUELLA DE LA TORRATXA.

1 Las festas d' aquesta tropa seran l' assombro d' Europa. 2 Reunit l' Ajuntament, se las pren molt fredament. 3 Pues té la bossa mullada per las ayguas de Moncada. 4 Ja 'ls carrers son adornats de trastots mal colocats. 5 Quan fosqueja, á la vigilia, gran retreta de familia.

6 Gran repich, dematinet, per las burras de la llet. 7 Alegres y campetxanos tot lo dia tindrem nanos. 8 ¿Y 'ls gegants que no han sortit? ¡Pobrets! no tenen vestit. 9 Gran exposició de flors pollos, pollas y senyors. 10 Conferencias populares de raspas y militars.

11 Si están las boiras de broma tots passarem la maroma. 12 De la festa literaria pels carrers sessió diaria. 13 Hipódromo popular que tothom hi pendrà part. 14 Funcions gratis trobaran ey, senyors, gratis pagant. 15 Un volcan molt sorprenent si no plou y no fa vent.

16 L' Exposició industrial; molts anuncis y cap ral. 17 Aquesta es de cada dia: l' exposició del tran-via. 18 Si badan embabiecats també están molt exposats. 19 Veuran un gran sortidor d' aygua de Dos-rius... d' olor. 20 Hi haurá balls á gran orquesta lo mateix que cada festa.

21 Exposició permanent de peix passat y pudent. 22 La festa de la marina: —Per un ral á la Machinal. 23 La guia del foraster si 's pert al mitj del carrer. 24 ¿Saben que 's la broma aquesta? Que aquests son los que fan festa. 25 Y si acaba malament fugiran per la tangent.

Se ven en la Libreria Espanyola, Rambla del Mitj, 20 y per tot arreu á 2 cuartos.